

Dit is het verhaal van Jan, op zijn zesde getalenteerd Legobouwer en expert in de fauna van het regenwoud, gedreven acteur en zwemkampioen, schoolhater en stichter van de anti-leesliga. Zijn totaal onverwachte moeilijkheden met lezen en spellen in het eerste leerjaar waren een ingrijpende negatieve ervaring in het leven van deze jonge patiënt van onze huisartsenpraktijk.

Vijfentwintig jaar geleden zou een huisarts nooit het verhaal van Jan verteld hebben. Leerproblemen behoorden toen niet tot zijn werkterrein. Nu huisartsen niet langer de ziekte in strikte zin, maar de persoon in zijn totaliteit én in zijn context als eenheid van denken zien, kunnen zij wel een rol spelen in de begeleiding van leerbedreigde kinderen en jongeren. Leerproblemen zijn de laatste jaren trouwens regelmatig onderwerp van navormingsactiviteiten voor huisartsen.

Huisartsen zijn geen experts op leergebied en zij wensen dat ook niet te zijn. Ons onderwijs beschikt over voldoende uitstekende didactici en pedagogen die zich op de leerproblematiek toeleggen. Huisartsen zijn door opleiding en ervaring wel expert in het bekijken van gehelen, van systemen, van samenhangen. Zij zijn de specialisten van de 'globale kijk'. Bovendien kennen zij de levenssituatie van hun patiënten en genieten zij hun vertrouwen. Hun opdracht zal vooral liggen in het kritisch coördineren van alle mogelijke geboden hulp, liefst op maat van het betrokken gezin. Huisartsen kunnen, vanuit hun globale kijk op systemen, een baken en een steunpunt zijn. Zij kunnen door overleggen, verklaren en uitleggen ervoor zorgen dat mensen in moeilijke perioden weer inzicht in en vat op hun leven krijgen.

Ook voor Jan en zijn familie hebben wij dit geprobeerd. Zijn ouders hebben meer dan eens hun twijfels geuit over trainingen die niet effectief bleken, over de aanpak van leerkrachten, over de zin van de hulp die Jan kreeg. In het bos van kinesitherapeuten, logopedisten, centra voor leerbedreigde kinderen, neurolinguïsten, kinderpsychiaters, optometristen, orthopedagogen en didactici was het risico op verdwalen niet gering. Het doorspelen van informatie tussen de diverse hulpverleners was zelden een echt probleem. Die informatie bundelen en kritisch bekijken, alle hulpverlening binnen en buiten de klas op mekaar afstemmen en aanpassen aan een intussen opgroeiend kind, was dat wel.

Op zijn lagere school heeft Jan geluk gehad. De bereidheid tot zorgverbreding en de didactische bekwaamheid van de onderwijzers was er groot. Bij de overgang naar het secundair onderwijs dreigde een en ander mis te lopen. De begrijpende opvattingen van de schooldirecteur werden niet door alle leerkrachten gedeeld. Spelfouten in toetsen geschiedenis en biologie resulteerden stevast in nullen. Jan stak zijn verontwaardiging niet onder stoelen of banken. Toen een leerkracht op een ouderavond het woord 'karaktergestoord' liet vallen, was het hek van de dam. Jan was woest en wilde niet meer naar school. Wanhopig deden zijn ouders een beroep op ons. Na uitgebreid overleg met alle betrokkenen - en dat zijn er heel wat in het secundair onderwijs - was de school bereid tot een aantal tegemoetkomingen op het vlak van puntentoeëkening en examineren.

Jan heeft intussen het eerste jaar industrieel ingenieur achter de rug. Met succes. Lezen en spellen blijven zijn zwak punt. In zijn studies blijkt dit geen onoverkomelijke handicap. Het is niet langer nodig dat wij als huisarts nog zo intensief aan zijn levensverhaal meeschrijven. We vonden het een voorrecht het te mogen doen, maar hij schrijft het nu verder wel alleen. Ondanks zijn spelproblemen.

*Dominique & Freddy De Nul-Looockx
huisartsen*